

Olvasás és multimédia

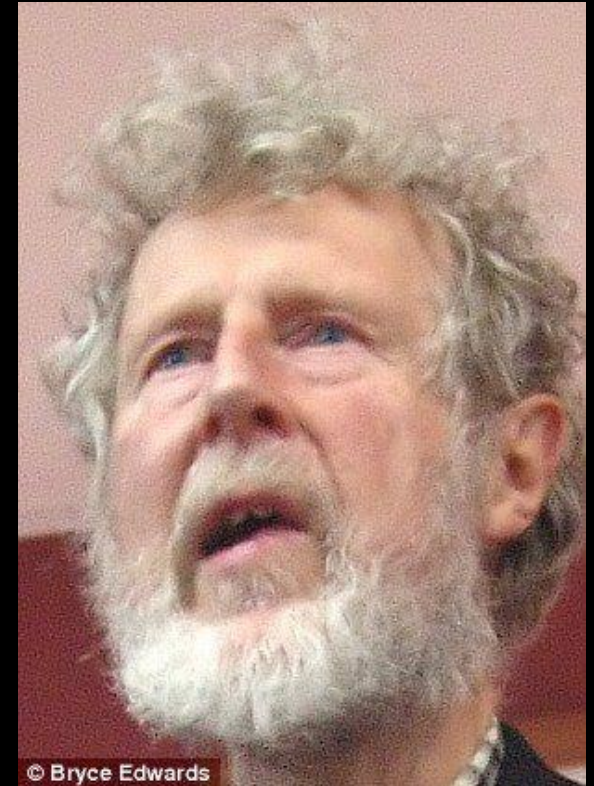
A nyomuló társbérelő

Néhány adat

- 23 másodperc egy átlagos tanórán ennyit beszél
- 60 üzenet egy átlagos mai tizenéves ennyit küld naponta
- 20% tanulmányi romlás (80% nem hiszi el)
- 48% irigyli és boldogabbnak tartja a többieket
- 9-12: 38%; 13-16: 77%
- 2:33-ról 4:29 ennyire nőtt az átlag amerikai online időtöltése 2010-ről 2013ra

Helyzetelemzés

- A Flynn-effektus
- Az intelligencia nő, a szövegalkotó képesség romlik
- Otthon: csetelés
- Iskola: a szövegek életidegenek
- Következmények: a gondolkodás fejlődik vissza

Száguld a vonat, megállíthatatlanul

- Nagy-Britannia: 10 év alatt háromszoros gyógyszerfelírás hiperaktivitásra
- TILTÁS: 10 nap alatt behozták
- FACEBOOK: A 8-15 évesek 40%-a hiszi azt, hogy a közösségi oldalon levő infók igazak
- NEHÉZ ELKAPNI ŐKET: bal agyfélteke: lépésről lépésre történő feldolgozás, betűkből, szavakból építkezés, írásbeliség, beszéd gyengül

A WEB 2 hatásai

- PISA2009: 494, átlag felett 1 ponttal
- PISA2012: 488, átlag alatt 8 ponttal
- 2009: 40%-kal nőtt az „újságotlás”
- 2012: mindennapi lett a social media, csetelés, nyelvi gettó, szleng
- Egyre erősebb szubkultúra, nem engedik a felnőtt világba történő nyelvi szocializációt

Miben rosszabbak?

- Az agy abban fejlődik, amire az ember „rágyúr” (londoni taxisok)
- A praktikus, egyszintű gondolkodás nélkülözi az absztrakciót és a hipotézist
- Nyelvi elszegényedés

Miben jobbák?

- multi-tasking, problem-solving, laterális gondolkodás

Szókincs és szociális háttér

- Amerikai 6 évesek:
  - Értelmiségi 2.150 szó
  - Munkásosztály: 1.250 szó
  - Munkanélküliek: 620 szó
- Amerikai átlagfiatal:
  - Egyetem kezdetekor 12 ezer szó, befejezésekor 17 ezer
  - Gyenge ösztönzés, hiszen 2.000 szóval az elénk kerülő szövegek 80%-át megértjük

Sport

- Légiós, gyúró, kötény, les, partvonal, esernyő, alapozás, betonvédelem, bólint, ék, csőr, falábú, kanaliz, léc, lő, feldobja magát, bicikli, csörte, pillangóúszás,

Orvosi

- Ádámcsutka, mellkas, dobhártya, térdkalács, véredény, pitvar, kamra, szembogár, sípcsont, fülkagyló, szemhéj, hajhagyma, körömágy, petefészek, pajzsmirigy, mandula, garat, vesemedence, lúdtalp

Informatikai

- kukac, ment, tálca, tűzfal, mappa, háló, felhő, digitális lábnyom, ügyfélkapu, ház, vezérlőpult, ablak, könyvtár, képernyő, beszúrás, kivágás, lomtár, kuka, billentyűzet, tallózás, hasáb, szövegdoboz, fejléc, lábjegyzet, súgó, táblagép, notebook,

Földrajz, gazdaság, társadalom

- Adósságspirál, adósságcsapda, adóparadicsom, csúcstechnológia, demográfiai robbanás, piac, felzárkózás, gazdasági növekedés, hulladék, ingázás, zöldmezős beruházás

Kémia

- Közömbösítés, kémcső, kémhatás, oldódás, lecsapódás, elektronhéj, nemesgáz, kovalens kötés, atomrács

Kártya

- Tarokk fekszik, pörgetés, emelés, tartom, megütöm

Horgász

- , fenekezés, úszó, naphal

Matematika

- Derékszög, átfogó, gyök, négyzetre emelés

Gasztronómia

- Rántás, második fogás

Zene

- Kedvenc számom, basszus kulcs, album, frontember, hangerő, hangnem, kiadó, magas hang

Film

- Vágó, felveszi a jelenetet

Tabletek, okostelefonok

- Hamarosan nem lesz mérhető az online idő
- Legfrissebb, speciális tabletmérés: írásbelivé vált a kommunikáció
- Szavak megtanulásához elsősorban hallás és az audiális inger ismétlődése kell

The only voucher welcomed by
booklovers and bookshops everywhere.
www.nationalbooktokens.co.uk

Reading.
Too good to keep to yourself.

I KNEW something was the matter the moment I pulled
up in front of our house and saw my husband standing on
the porch. It's not that he isn't sometimes waiting for
me when I get home; it's that he doesn't usually look like
the poster boy for the phrase *Are you sitting down?* But he
did that night: it was in these eyes, in his stance, even in the
way he held the phone to his ear the time I got out of the car
and was walking toward him that I could hardly breathe.

A szöveg testetlen valami

Laura Ruggeri:
Színházi plakát

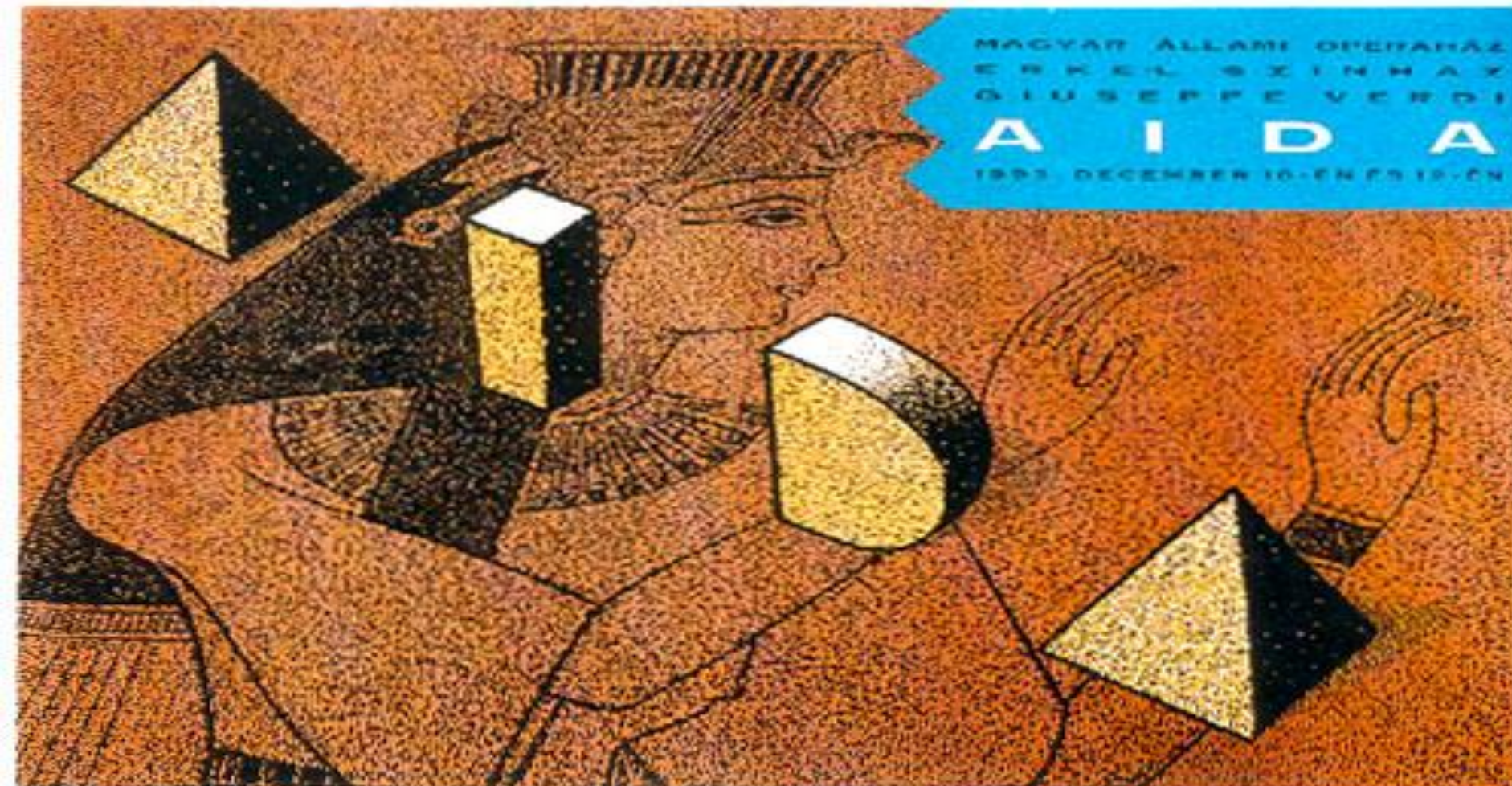
**Az arckép
metaforája a
személynek**

**A műve
metonímiája**

**Ő maga pedig a
műveinek a
metonímiája**

Orosz István

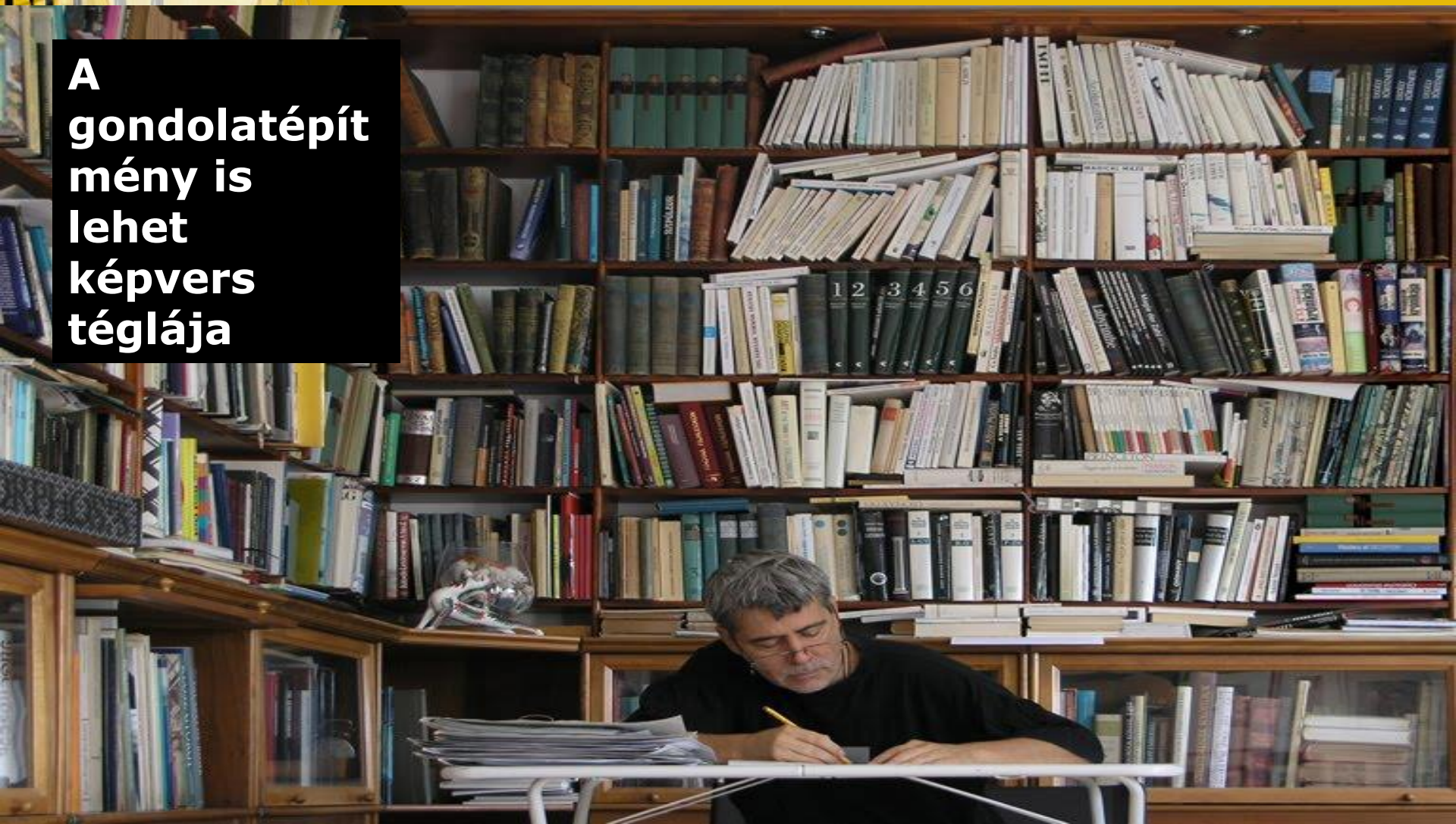

**Egyetlen betű is lehet
képvers**

**A
gondolatépít
mény is
lehet
képvers
téglája**

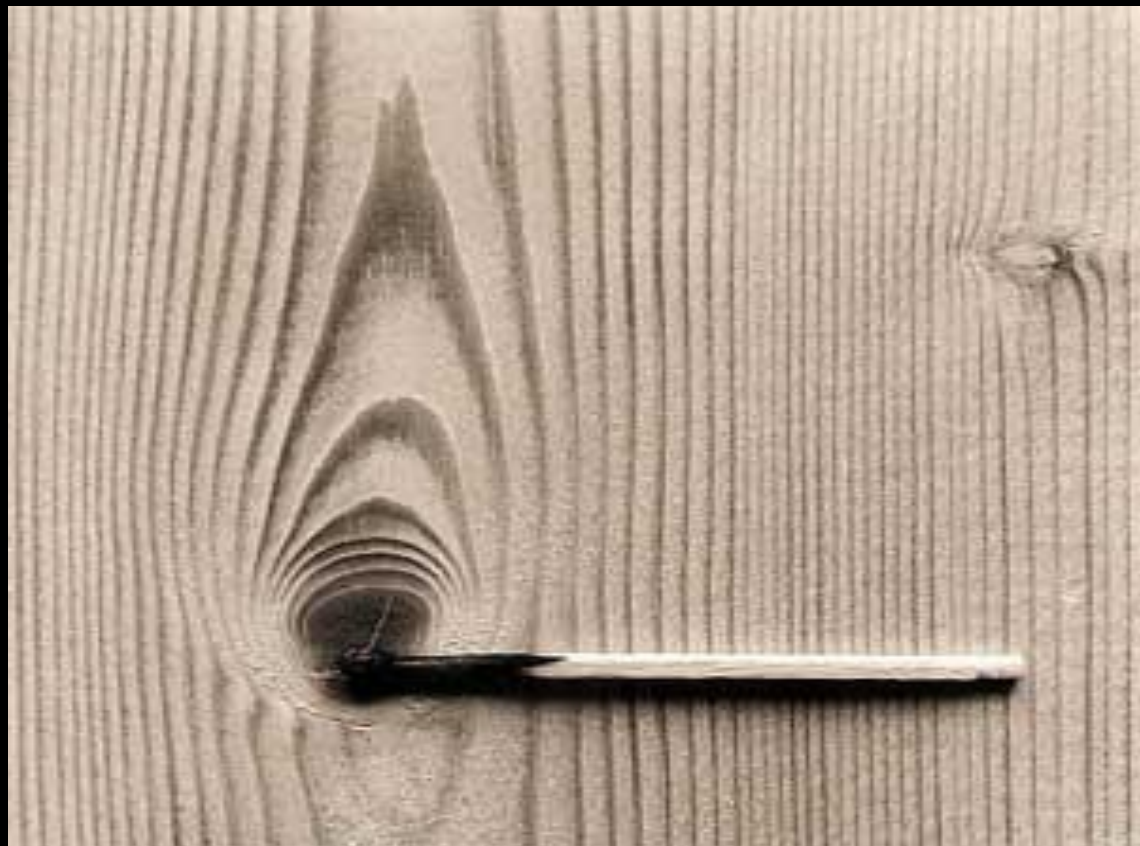

**Chema
Madoz**

**Az idő
múlásának
két
metonímiá
ja**

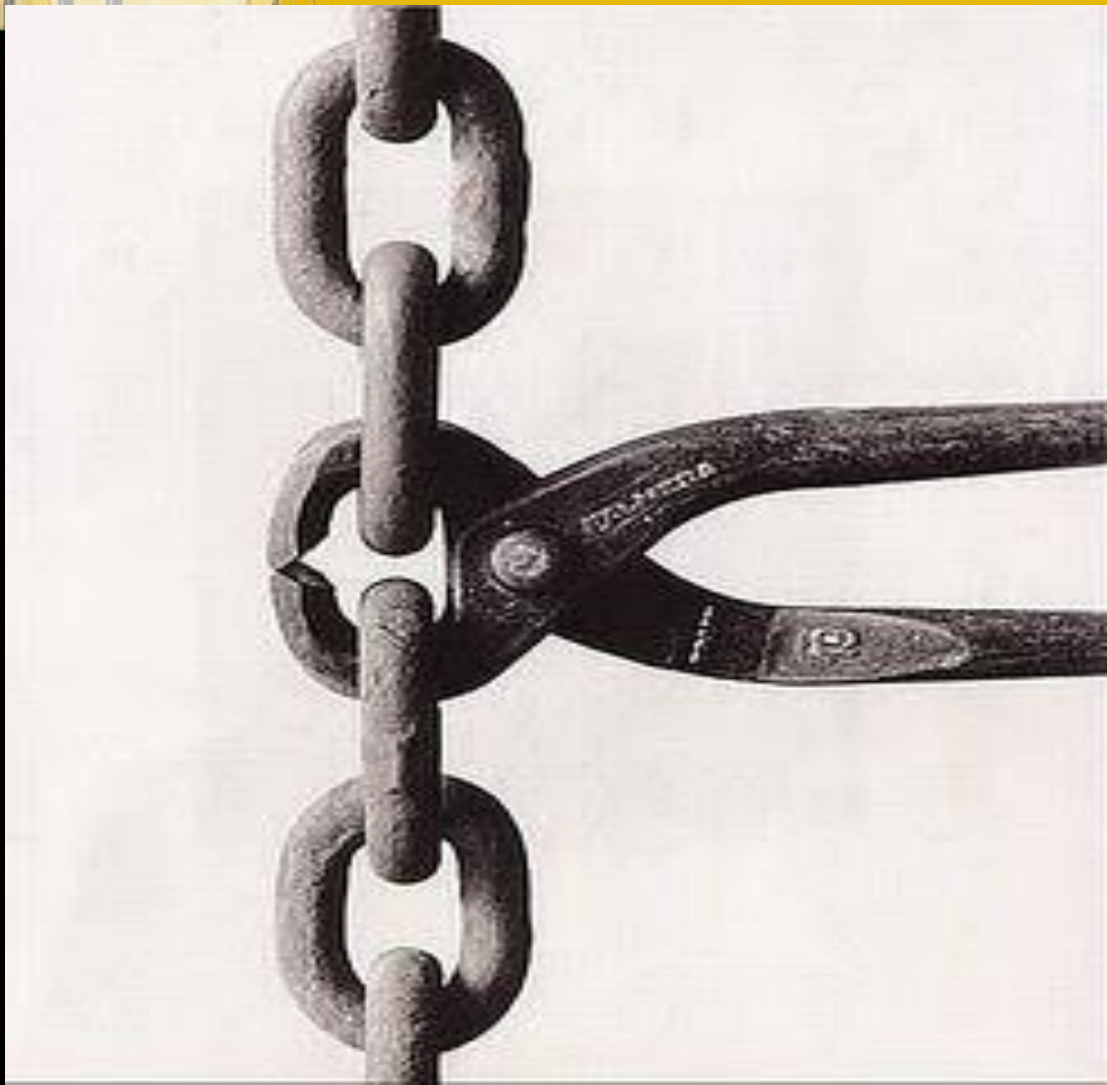

**A jelek
átértelmeződ
nek a
találkozáskor**

**A tűz
metonímiája
a tűz
metaforájává
teszi a
szomszédját**

**Vagy
meghamisíth
atja**

**Vagy
ellenkezőjéb
e fordítja**

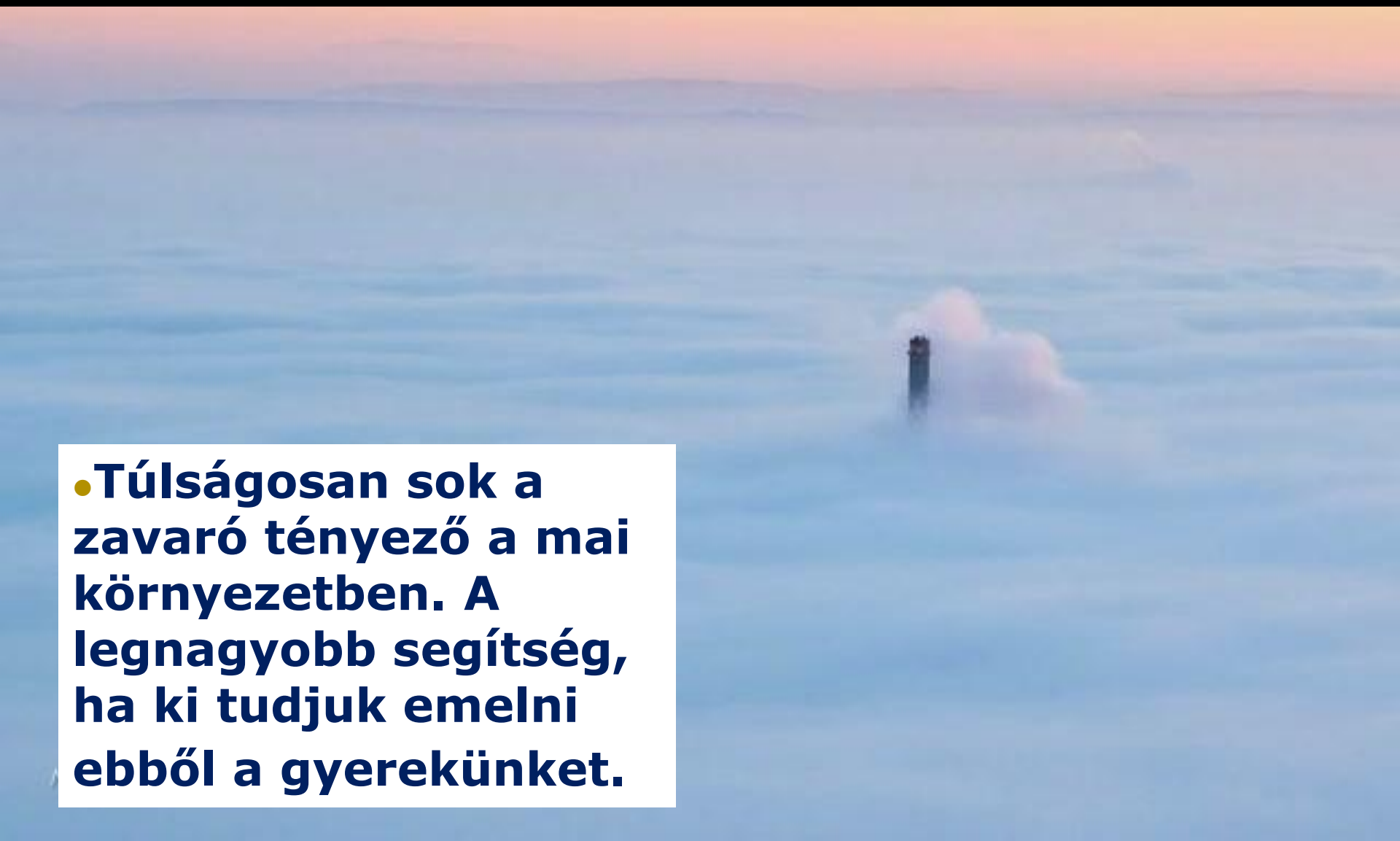

**Vagy
felerősíti**

**A
kezdőszavak
metonímiáját
érthetőbbé
teszi a
stilizált
könyv
metaforája**

1. Juttassuk levegőhöz!

-
- **Túlságosan sok a zavaró tényező a mai környezetben. A legnagyobb segítség, ha ki tudjuk emelni ebből a gyerekünket.**

2. Mozgassuk!

- **Nem a tiltás a hatékony, hanem a proaktív kezdeményezés. Töltsük ki az életét csendes tevékenységekkel.**

3. Állítsuk választások elé!

-
- **Mindig kínálni kell, és mindig többféleképpen. A választás az interiorizálás első lépése.**

4. Járjunk vele könyvtárba!

-
- **Könyvekkel is úgy kell etetnünk, ahogyan étellel. Azt se várjuk el tőle, hogy megfőzze az ebédjét.**

5. Engedjük be a barátait!

- Ha a barátai olvasnak, ő is olvasni fog. Bármilyen idegesítőek, el kell érünk, hogy nálunk gyülekezzenek.

6. Járjunk elöl jó példával!

- **A fiúk leginkább azért nem olvasnak, mert női tevékenységnek vélik.**

7. Ne kényeskedjünk!

-
- **Majdnem mindegy, hogy mit olvas. Nem kell, hogy értékes olvasmány legyen.**

8. Tegyük intézményessé!

- **Legyenek meg az olvasás fesztiváljai, napi órái, körülményei. A tevékenység megszokása megment a kezdés nehézségétől.**

Nagy kérdések

- e-book
- Ismeretterjesztő (Csányi Vilmos stb)

Miket ajánlhatunk?

- Nógrádi Gábor
- Gerald Durrell
- Békés Pál
- Darvasi László
- Brunella Gasperini
- Hugh Lofting
- J.K.Rowling
- J.R.R. Tolkien
- Edgar Rice Burroughs
- Rejtő Jenő

- Kipling
- Karl May
- Harper Lee
- Böszörményi Gyula
- Meggin Cabot
- Anthony Horowitz
- Sue Townsend
- Christopher Paolini
- Csillagok háborúja
- (Leiner Laura)

További ötletforrások

- Diáknaptár
- Tankönyv
- templomdomb ezt olvassák
- könyvolvasási kaszás
veronika